

รายงานสถานการณ์ศัตรูพืชไร่

วันที่ ๑ กันยายน ๒๕๖๔

กลุ่มพยากรณ์และเตือนการระบาดของศัตรูพืช

กองส่งเสริมการอารักขาพืชและจัดการดินปุ๋ย

โทร. ๐ ๒๙๕๕ ๑๕๑๔ โทรสาร ๐ ๒๙๕๕ ๑๕๑๔

E-mail: Bio53@hotmail.com, doae_pmd@hotmail.com

สถานการณ์การระบาดของศัตรูพืชที่สำคัญ

ศัตรูพืชไร่

๑. สถานการณ์การปลูกพืชไร่

- ๑.๑ พื้นที่ปลูกมันสำปะหลังทั้งหมด ๕๖ จังหวัด รวมพื้นที่ยืนต้น ๘,๖๔๒,๔๓๘.๕๗ ไร่
- ๑.๒ พื้นที่ปลูกอ้อยทั้งหมด ๖๑ จังหวัด รวมพื้นที่ยืนต้น ๒,๓๒๙,๒๕๘ ไร่
- ๑.๓ พื้นที่ปลูกข้าวโพดทั้งหมด ๖๐ จังหวัด รวมพื้นที่ยืนต้น ๓,๗๑๔,๕๓๔.๗๖ ไร่
- ๑.๔ พื้นที่ปลูกสับปะรดทั้งหมด ๕๐ จังหวัด รวมพื้นที่ยืนต้น ๗๓,๗๕๕ ไร่

๒. สถานการณ์การระบาดของศัตรูพืชที่สำคัญ

๒.๑ ศัตรูมันสำปะหลัง

๒.๑.๑ เพลี้ยแป้งมันสำปะหลัง พื้นที่ระบาด ๑๓ จังหวัด จำนวน ๖๙๓.๐๐ ไร่ พื้นที่ระบาดเพิ่มขึ้น ๖.๗๕ ไร่ (สัปดาห์ที่ผ่านมา ๖๘๖.๒๕ ไร่)

๑) มันสำปะหลังอายุน้อยกว่า ๓ เดือน	จำนวน ๒๓๓.๒๕ ไร่
๒) มันสำปะหลังอายุ ๓ - ๕ เดือน	จำนวน ๓๖๗.๒๕ ไร่
๓) มันสำปะหลังอายุ ๖ - ๘ เดือน	จำนวน ๘๖.๕๐ ไร่
๔) มันสำปะหลังอายุมากกว่า ๘ เดือน	จำนวน ๖.๒๕ ไร่

๒.๑.๒ เพลี้ยแป้งสีชมพูมันสำปะหลัง พื้นที่ระบาด ๘ จังหวัด จำนวน ๒,๕๗๐.๒๕ ไร่ พื้นที่ระบาดคงที่

๑) มันสำปะหลังอายุน้อยกว่า ๓ เดือน	จำนวน ๓๙๗.๐๐ ไร่
๒) มันสำปะหลังอายุ ๓ - ๕ เดือน	จำนวน ๑,๙๙๑.๒๕ ไร่
๓) มันสำปะหลังอายุ ๖ - ๘ เดือน	จำนวน ๑๘๐.๐๐ ไร่
๔) มันสำปะหลังอายุมากกว่า ๘ เดือน	จำนวน ๒.๐๐ ไร่

๒.๑.๓ เพลี้ยหอย พื้นที่ระบาด ๔ จังหวัด จำนวน ๓๔๘.๗๕ ไร่ พื้นที่ระบาดลดลง ๗๕.๐๐ ไร่ (สัปดาห์ที่ผ่านมา ๔๒๓.๗๕ ไร่)

๑) มันสำปะหลังอายุน้อยกว่า ๓ เดือน	จำนวน ๑๒๐.๐๐ ไร่
๒) มันสำปะหลังอายุ ๓ - ๕ เดือน	จำนวน ๒๑๙.๐๐ ไร่
๓) มันสำปะหลังอายุ ๖ - ๘ เดือน	จำนวน ๔.๗๕ ไร่
๔) มันสำปะหลังอายุมากกว่า ๘ เดือน	จำนวน ๕.๐๐ ไร่

๒.๑.๔ ไรแดง พื้นที่ระบาด ๑๙ จังหวัด จำนวน ๑๗,๖๓๓.๒๕ ไร่ พื้นที่ระบาดลดลง ๗๕.๒๕ ไร่ (สัปดาห์ที่ผ่านมา ๑๗,๗๐๘.๕๐ ไร่)

๑) มันสำปะหลังอายุน้อยกว่า ๓ เดือน	จำนวน ๑๐,๙๐๖.๒๕ ไร่
๒) มันสำปะหลังอายุ ๓ - ๕ เดือน	จำนวน ๖,๐๔๓.๗๕ ไร่
๓) มันสำปะหลังอายุ ๖ - ๘ เดือน	จำนวน ๖๗๖.๒๕ ไร่
๔) มันสำปะหลังอายุมากกว่า ๘ เดือน	จำนวน ๗.๐๐ ไร่

๒.๑.๕ แมลงนูนหลวง พื้นที่ระบาด ๑ จังหวัด จำนวน ๒.๐๐ ไร่ พื้นที่ระบาดคงที่

๑) มัสน้ำปะหลังอายุน้อยกว่า ๓ เดือน	ไม่พบการระบาด
๒) มัสน้ำปะหลังอายุ ๓ - ๕ เดือน	ไม่พบการระบาด
๓) มัสน้ำปะหลังอายุ ๖ - ๘ เดือน	จำนวน ๒.๐๐ ไร่
๔) มัสน้ำปะหลังอายุมากกว่า ๘ เดือน	ไม่พบการระบาด

๒.๑.๖ โรคใบด่างมันสำปะหลัง พบการระบาดในพื้นที่ ๕ จังหวัด ได้แก่ ขอนแก่น นครราชสีมา เพชรบุรี ลพบุรี และจังหวัดอุบลราชธานี จำนวน ๘๘,๙๕๐.๗๒ ไร่ พื้นที่ระบาดลดลง ๓,๘๗๒ ไร่ (สัปดาห์ที่ผ่านมา ๙๒,๘๒๒.๗๒ ไร่)

๒.๒ ศัตรูอ้อย

๒.๒.๑ หนอนกออ้อย พื้นที่ระบาด ๕ จังหวัด จำนวน ๔๒๐.๐๐ ไร่ พื้นที่ระบาดคงที่

๑) อ้อยอายุน้อยกว่า ๔ เดือน	จำนวน ๑๕๐.๐๐ ไร่
๒) อ้อยอายุ ๔ - ๙ เดือน	จำนวน ๗๐.๐๐ ไร่
๓) อ้อยอายุมากกว่า ๙ เดือน	ไม่พบการระบาด

๒.๒.๒ ตัวงหนวดยาว พื้นที่ระบาด ๑ จังหวัด จำนวน ๕.๐๐ ไร่ พื้นที่ระบาดคงที่

๑) อ้อยอายุน้อยกว่า ๔ เดือน	ไม่พบการระบาด
๒) อ้อยอายุ ๔ - ๙ เดือน	ไม่พบการระบาด
๓) อ้อยอายุมากกว่า ๙ เดือน	จำนวน ๕.๐๐ ไร่

๒.๒.๓ จักจั่นอ้อย พื้นที่ระบาด ๑ จังหวัด จำนวน ๒๒๐.๐๐ ไร่ พื้นที่ระบาดลดลง ๖๐๘.๐๐ ไร่ (สัปดาห์ที่ผ่านมา ๘๒๗.๕๐ ไร่)

๑) อ้อยอายุน้อยกว่า ๔ เดือน	จำนวน ๒๒๐.๐๐ ไร่
๒) อ้อยอายุ ๔ - ๙ เดือน	ไม่พบการระบาด
๓) อ้อยอายุมากกว่า ๙ เดือน	ไม่พบการระบาด

๒.๓ ศัตรูข้าวโพด

๒.๓.๑ หนอนกระทู้ข้าวโพดลายจุด (Fall armyworm) พบการระบาดในข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ พื้นที่ระบาด ๓๑ จังหวัด จำนวน ๗๘,๙๖๐.๘๗ ไร่ พื้นที่ระบาดลดลง ๖๗๘.๗๒ ไร่ (สัปดาห์ที่ผ่านมา ๗๙,๖๓๙.๕๙ ไร่) แบ่งเป็น

๑) พื้นที่ระบาดรุนแรงน้อย	จำนวน ๗๑,๐๑๐.๘๗ ไร่
๒) พื้นที่ระบาดรุนแรงมาก	จำนวน ๗,๙๕๐.๐๐ ไร่

๓. การดำเนินงานในพื้นที่ระบาด

๓.๑ การควบคุมศัตรูมันสำปะหลัง

๓.๑.๑ รณรงค์ควบคุมศัตรูมันสำปะหลังโดยวิธีผสมผสานในพื้นที่ระบาดอย่างต่อเนื่อง

๓.๑.๒ ศูนย์ส่งเสริมเทคโนโลยีการเกษตรด้านอารักขาพืชที่ ๑ - ๙ ร่วมกับศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชนในพื้นที่เสี่ยง ดำเนินการผลิตขยายแตนเบียน *Anagyrus lopezi* แมลงช้างปีกใส และเชื้อราไตรโคเดอร์มา เพื่อควบคุมศัตรูมันสำปะหลังในพื้นที่

๓.๑.๓ แนะนำให้เกษตรกรไถพรวนดินหลายๆ ครั้ง เพื่อทำลายตัวหนอนและดักแด้แมลงหนอนหลวง รวมทั้งใช้เชื้อราเมตาไรเซียมควบคุม โดยใส่ไปพร้อมท่อนพันธุ์ขณะปลูกหรือคลุกลงในพื้นดิน การใช้เชื้อราดินต้องมีความชื้นสูง หรือใส่ในช่วงฤดูฝนเพื่อให้เชื้อราเจริญเติบโตได้ดี พร้อมทั้งให้เกษตรกรหมั่นสำรวจแปลงอย่างสม่ำเสมอ

๓.๑.๔ สร้างการรับรู้ให้กับเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรและเกษตรกรเกี่ยวกับที่มา ความสำคัญ ปัจจัยที่มีผลต่อการระบาดของโรคใบด่างมันสำปะหลัง แนวทางเฝ้าระวัง และการป้องกันกำจัด

๓.๑.๕ ดำเนินการตรวจสอบข้อมูลพื้นที่ขออนุมัติขุดเขยส่งสำนักงบประมาณพิจารณา

๓.๒ การควบคุมศัตรูอ้อย

๓.๒.๑ รมรงค์ควบคุมศัตรูอ้อยโดยวิธีผสมผสานในพื้นที่ที่อาจเกิดการระบาดของศัตรูอ้อย ประสานความร่วมมือกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ทั้งหน่วยงานภาครัฐ และสำนักงานคณะกรรมการอ้อยและน้ำตาลทราย เตรียมความพร้อมเพื่อรับมือกับสถานการณ์การระบาดของศัตรูอ้อยในพื้นที่เสี่ยง และป้องกันก่อนเกิดการระบาดอย่างต่อเนื่อง

๓.๒.๒ แนะนำให้เกษตรกรทำการไถพรวนดินหลายๆ ครั้ง เพื่อทำลายหนอนแมลงหนอนหลวง ดักแด้และด้วงหนวดยาว และใช้เชื้อราบิวเวอเรียและเชื้อราเมตาไรเซียมควบคุม โดยใส่ไปพร้อมท่อนพันธุ์ขณะปลูกหรือคลุกลงในพื้นดิน การใช้เชื้อราดินต้องมีความชื้นสูง หรือใส่ในช่วงฤดูฝนเพื่อให้เชื้อราเจริญเติบโตได้ดี พร้อมทั้งให้เกษตรกรหมั่นสำรวจแปลงอย่างสม่ำเสมอ

๓.๒.๓ แนะนำให้เกษตรกรปลูกอ้อยพันธุ์ต้านทานในฤดูการปลูกต่อไป และให้เกษตรกรไถดินขุดตอทิ้งไม่ให้เป็นแหล่งเพาะพันธุ์ของตัวอ่อนหนอนกออ้อยต่อไป

๓.๒.๔ สำนักงานเกษตรจังหวัดชลบุรีส่งเสริมให้เกษตรกรติดตามสถานการณ์การระบาดของหนอนกระทู้ข้าวโพดลายจุด (Fall armyworm) อย่างใกล้ชิด พร้อมทั้งสนับสนุนแมลงศัตรูธรรมชาติและสารชีวภัณฑ์ให้กับเกษตรกร

๓.๒.๕ การควบคุมการระบาดของจักจั่นอ้อย แนะนำเกษตรกรสำรวจแปลงอ้อยอย่างสม่ำเสมอ หากพบการระบาดให้ใช้วิธีเขตกรรม เช่น การขุดหรือไถพรวนเพื่อจับตัวอ่อนในดิน หรือการเก็บตัวเต็มวัยในเวลากลางคืน ตัดใบอ้อยที่พบกลุ่มไข่ของจักจั่นไปทำลายนอกแปลง และสร้างการมีส่วนร่วมทุกภาคส่วนของคนในชุมชน เช่นเดียวกับการรมรงค์เก็บตัวเต็มวัยด้วงหนวดยาวเจาะลำต้นทุเรียน แมลงหนอนหลวง และด้วงหนวดยาวอ้อย เป็นต้น

๓.๓ การควบคุมศัตรูข้าวโพด

๓.๓.๑ กลุ่มพยากรณ์และเตือนการระบาดของศัตรูพืช กองส่งเสริมการอารักขาพืชและจัดการดินปุ๋ย ประสานงานติดตามสถานการณ์ศัตรูพืช ภายใต้กิจกรรมแปลงติดตามเฝ้าระวังศัตรูพืช เพื่อติดตามสถานการณ์ในพื้นที่เสี่ยงต่อการระบาดของศัตรูข้าวโพด

๓.๓.๒ ดำเนินการรณรงค์ให้มีการควบคุมการระบาดของหนอนกระทู้ข้าวโพดลายจุด (FAW) โดยใช้สื่อประชาสัมพันธ์อย่างต่อเนื่องในพื้นที่ จำนวน ๕๐ จังหวัด หากพบการระบาดระยะรุนแรง ให้ใช้สารเคมีควบคุมการระบาดตามคำแนะนำของกรมวิชาการเกษตร

๓.๔ การควบคุมศัตรูสับปะรด

แนะนำให้เกษตรกรสำรวจและทำความสะอาดแปลงอย่างสม่ำเสมอ กำจัดวัชพืชข้างเคียง เพื่อทำลายพืชอาศัย และหากพบการระบาดของเพลี้ยแป้งระยะรุนแรง แนะนำให้ใช้สารเคมีตามคำแนะนำของกรมวิชาการเกษตร เช่น ไทอะมีโทแซม ๒๕% ดับเบิ้ลยูจี อัตรา ๒ กรัม ต่อน้ำ ๒๐ ลิตร หรือไดโนทีฟูแรน ๑๐% ดับเบิ้ลยูจี อัตรา ๒๐ กรัม ต่อน้ำ ๒๐ ลิตร หรืออิมิดาโคลพริด ๑๐% เอสแอล อัตรา ๒๐ มิลลิลิตร ต่อน้ำ ๒๐ ลิตร หรืออะเซทาทามิพริด ๒๐% เอสพี อัตรา ๑๐ กรัม ต่อน้ำ ๒๐ ลิตร ฉีดพ่นเป็นวงรัศมีรอบๆ บริเวณที่พบเพลี้ยแป้ง และต้องหยุดพ่นในช่วงที่สับปะรดติดผลอ่อน เพื่อป้องกันไม่ให้มีพิษตกค้าง

๔.การคาดการณ์ศัตรูพืช ในช่วงระหว่างวันที่ ๖ - ๑๒ กันยายน ๒๕๖๔

ภาคเหนือ

- มันสำปะหลัง ระวัง เพลี้ยแป้งมันสำปะหลังสีชมพู แมลงหวี่ขาวยาสูบ ไรแดง โรคใบไหม้ และโรคใบด่าง
- อ้อย ระวัง หนอนกออ้อย ตัวงหวดยาว แมลงนูนหลวง และโรคใบขาวอ้อย
- ข้าวโพด ระวัง หนอนกระทู้ข้าวโพดลายจุด หนอนเจาะลำต้นข้าวโพด หนอนเจาะฝักข้าวโพด โรคราน้ำค้าง และโรคใบไหม้แผลใหญ่

ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

- มันสำปะหลัง ระวัง เพลี้ยแป้งมันสำปะหลัง ไรแดง แมลงหวี่ขาวยาสูบ โรคใบไหม้ โรคใบจุดสีน้ำตาล โรคโคนเน่าหัวเน่า โรคแอนแทรคโนส และโรคใบด่าง
- อ้อย ระวัง หนอนกออ้อย ตัวงหวดยาว แมลงนูนหลวง และโรคใบขาวอ้อย
- ข้าวโพด ระวัง หนอนกระทู้ข้าวโพดลายจุด หนอนเจาะลำต้นข้าวโพด โรคราน้ำค้าง โรคราสนิม และโรคใบไหม้แผลใหญ่

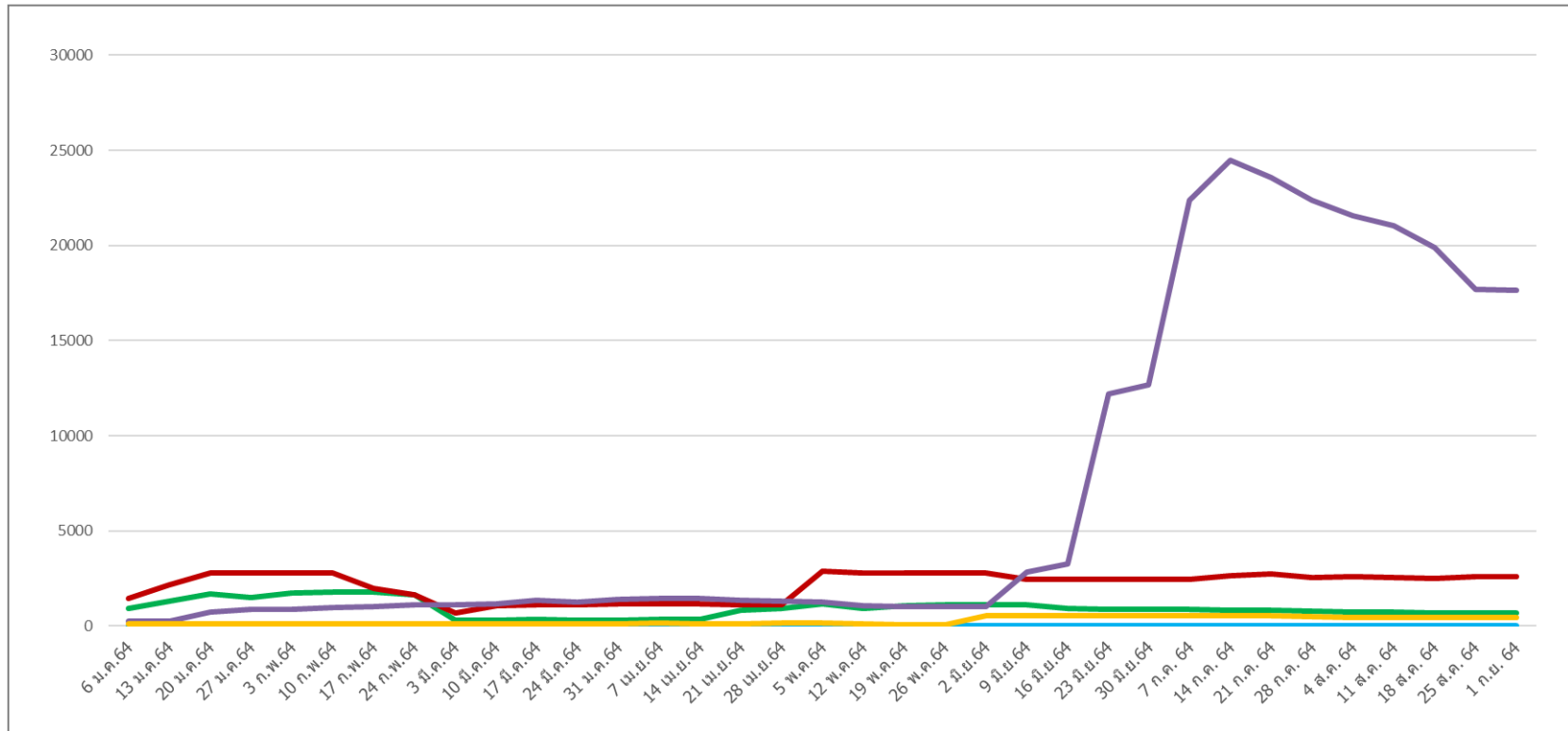
ภาคกลาง และภาคตะวันออก

- มันสำปะหลัง ระวัง เพลี้ยแป้งมันสำปะหลัง ไรแดง แมลงหวี่ขาวยาสูบ โรคโคนเน่าหัวเน่า โรคแอนแทรคโนส โรคพุ่มแจ้ และโรคใบด่าง
- อ้อย ระวัง หนอนกออ้อย ตัวงหวดยาว จักจั่น แมลงนูนหลวง และโรคใบขาวอ้อย
- ข้าวโพด ระวัง หนอนกระทู้ข้าวโพดลายจุด หนอนเจาะลำต้นข้าวโพด หนอนเจาะฝักข้าวโพด และโรคราน้ำค้าง
- สับปะรด ระวัง โรคผลเน่า และโรคเหี่ยว

ภาคใต้

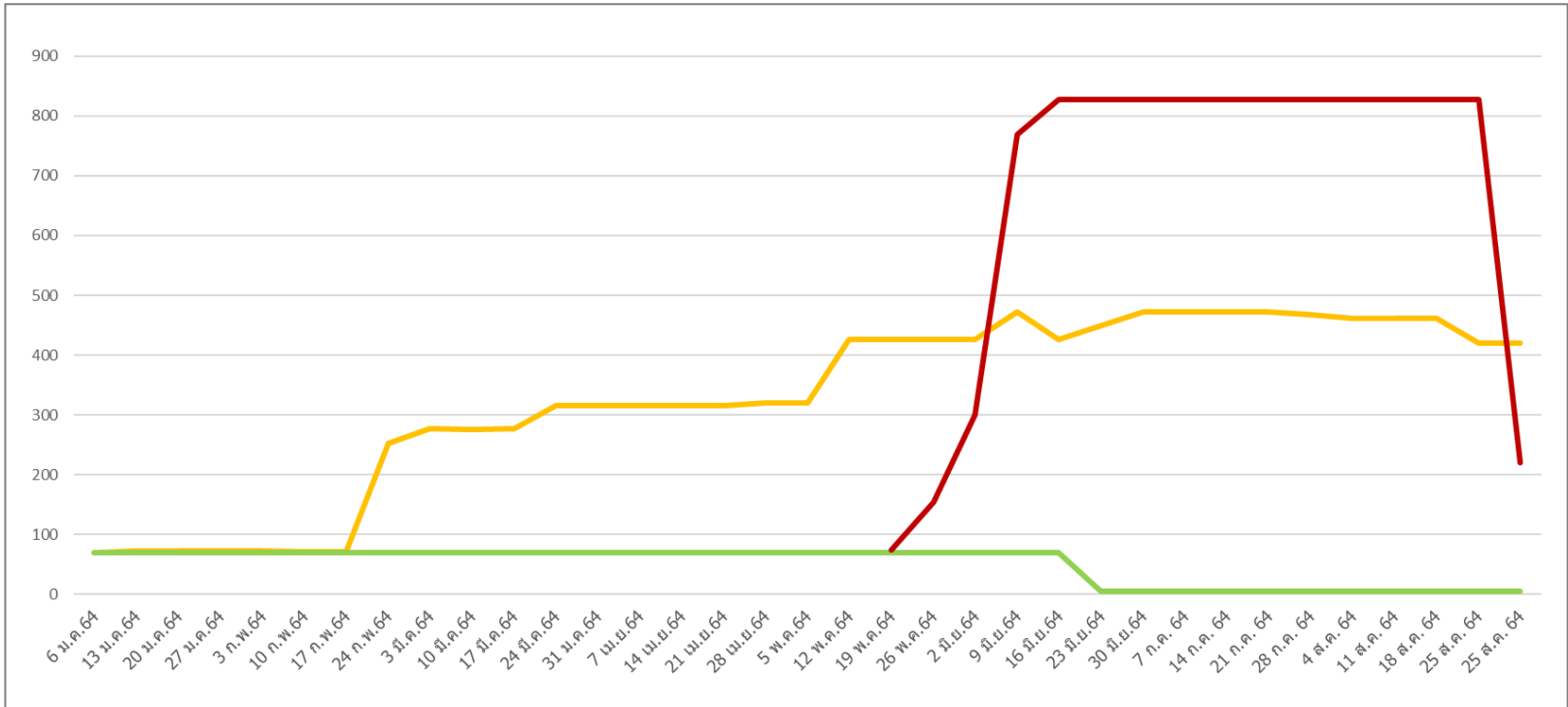
- ข้าวโพด ระวัง หนอนกระทู้ข้าวโพดลายจุด หนอนเจาะลำต้นข้าวโพด หนอนเจาะฝักข้าวโพด และโรคราน้ำค้าง

กราฟแสดงสถานการณ์การระบาดของศัตรูมันสำปะหลัง ปี ๒๕๖๔
ภาพรวมทั้งประเทศ

- เพลี้ยแป้ง ๖๙๓.๐๐ ไร่
- เพลี้ยแป้งสีชมพู ๒,๕๗๐.๒๕ ไร่
- เพลี้ยหอย ๔๒๓.๗๕ ไร่
- ไรแดง ๑๗,๖๓๓.๒๕ ไร่
- แมลงนูนหลวง ๒.๐๐ ไร่

กราฟแสดงสถานการณ์การระบาดของศัตรูอ้อย ปี ๒๕๖๔
ภาพรวมทั้งประเทศ

- หนอนกออ้อย ๔๒๐.๐๐ ไร่
- ด้วงหนวดยาว ๕.๐๐ ไร่
- จักจั่นอ้อย ๒๒๐.๐๐ ไร่